

Urząd Miasta Lublin

Wydział Funduszy Europejskich

ul. Peowiaków 13, 20-007 Lublin, tel.: +48 81 466 2800, fax: +48 81 466 2801
ePUAP: /UMLublin/SkrytkaESP, e-mail: fundusze@lublin.eu, www.um.lublin.eu

FE-SR-I.040.5.4.2024

Lublin, 16 lipca 2024 r.

Pan Grzegorz Malec
Dyrektor
Zarządu Dróg i Transportu Miejskiego
w Lublinie

Szanowny Panie Dyrektorze,

odpowiadając na pismo znak: IP-PI.530.7.2024 z dnia 10 lipca 2024 r. w sprawie przekazania wymagań i wytycznych niezbędnych do przygotowania opisu przedmiotu zamówienia na opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy/rozbudowy pętli autobusowych przy ul. Koncertowej, Wojciechowskiej, Mełgiewskiej, Kupieckiej i Smoluchowskiego, poniżej przekazuję stosowne informacje.

Opierając się na przyjętych dokumentach składających się na system realizacji perspektywy finansowej 2021-2027, należy pamiętać, że kluczowym rezultatem wdrażanych działań będzie zapewnienie sprawnie funkcjonującego, zrównoważonego i atrakcyjnego dla mieszkańców systemu mobilności na obszarze miasta. W konsekwencji ma to doprowadzić do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców m.in. przez zwiększenie efektywności energetycznej systemu transportowego oraz redukcję zatłoczenia motoryzacyjnego.

Mając na uwadze powyższe, należy zaznaczyć, że jedną z kluczowych kwestii wynikającą z zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2021/1060 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, która powinna być brana pod uwagę w trakcie przygotowania dokumentacji, jest kwestia odporności na zmiany klimatyczne. Oznacza to, że powstała infrastruktura musi zostać zaprojektowana i wykonana w sposób uwzględniający niekorzystny wpływ zmian klimatycznych, tzn. należy uwzględnić rozwiązania zwiększające odporność infrastruktury w przypadku nasilonej częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych lub też rozwiązania ograniczające ryzyko wpływu tego typu zjawisk na zachowanie stabilności i trwałości projektu. Rozwiązania te powinny dotyczyć zarówno etapu realizacji przedsięwzięcia, jak też dalszego utrzymania wybudowanej infrastruktury, z zachowaniem zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” (zasada ta oznacza podejmowanie działań i wybieranie takich rozwiązań, które zwiększają efektywność, wydajność i skuteczność, zarówno po stronie popytu, jak i podaży energii).

Ponadto wymagane jest, aby wybierane były rozwiązania prowadzące do zmniejszania emisji pyłów i gazów cieplarnianych, w tym dwutlenku węgla, w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej w 2050 r., czy wspierające wykorzystanie OZE oraz takie, które nie czynią poważnych szkód dla celów środowiskowych, zgodnie z zasadą Do No Significant Harm „nie czyni znaczącej szkody”, szczegółowe wytyczne dostępne są pod adresem <https://www.kpo.gov.pl/strony/o-kpo/dla-instytucji/dnsh/> oraz w załączniku nr 10 do Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektu programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej https://www.fepw.gov.pl/media/111331/Zasada_DNSH_sierpień2022.pdf. W tym kontekście przygotowywana dokumentacja powinna uwzględniać rozwiązania poprawiające jakość środowiska, chroniące istniejące zasoby, uwzględniające adaptację i przeciwdziałanie

zmianom klimatu oraz transformację w kierunku gospodarki niskoemisyjnej czy neutralności klimatycznej i być zgodna z założeniami Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) oraz Polityki ekologicznej państwa 2030. Opracowaniem, które może być pomocne przy określeniu niezbędnego minimum może być również Poradnik weryfikacji inwestycji pod względem wpływu na klimat i adaptacji do zmian klimatu w okresie programowania UE 2021-2027, przygotowany przez Inicjatywę JASPERS we współpracy z Departamentem Funduszy Europejskich w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, pod adresem <https://www.gov.pl/web/klimat/poradnik-weryfikacji-inwestycji-pod-wzgledem-wplywu-na-klimat-i-adaptacji-do-zmian-klimatu-w-okresie-programowania-ue-2021-2028> oraz wytyczne techniczne <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2021:373:FULL&from=EN>.

Niezbędne jest również, aby rozwiązania przewidywane w projekcie uwzględniały zasady inicjatywy Nowy Europejski Bauhaus (z ang. New European Bauhaus, NEB), tzn. łączyły zasady zrównoważonego rozwoju, estetyki i włączenia społecznego. W tym kontekście przyszła dokumentacja powinna uwzględniać rozwiązania, które zachowują i zapewniają jak największy udział powierzchni biologicznie czynnych, zachowując przy tym pełną funkcjonalność zgodną z przeznaczeniem obiektu oraz być w pełni dostępne dla wszystkich, w tym w szczególności dla osób o szczególnych potrzebach.

Kolejną istotną kwestią, którą należy uwzględnić, jest konieczność wprowadzenia rozwiązań związanych z ujęciem w projekcie infrastruktury odnawialnych źródeł energii. Wydaje się, że rozwiązania tego typu mogłyby znaleźć swoje odzwierciedlenie w elementach oświetleniowych, czy też zmniejszających zapotrzebowanie powstałej infrastruktury na energię. Rozwiązania te można zastosować w odniesieniu do infrastruktury przystankowej. Oczywiście, przywołane powyżej przykłady nie stanowią katalogu zamkniętego, a mają stanowić tylko przykłady rozwiązań, które można zastosować w przedmiotowym projekcie.

Kolejnym elementem, który musi znaleźć swoje odzwierciedlenie w projekcie, jest uwzględnienie elementów pozwalających spełnić kryterium dotyczące rozwiązań integrujących usługi przewozowe na obszarze MOF. Zgodnie z definicją kryterium, pod pojęciem integracji rozumiane są procesy organizacyjne, poprzez które elementy systemu transportu zbiorowego, takie jak m.in. sieć i infrastruktura (piesza, przystankowa, rowerowa), ściślej i sprawniej współdziałają, czego rezultatem jest ogólna poprawa jakości usług transportu zbiorowego. Szczegółowe opisy punktowanych elementów zostały określone w przekazanych wcześniej do Państwa kryteriach wyboru projektów pismem znak: FE-SR-I.040.6.4.2023 z dnia 8 marca 2023 r.

Dodatkowo w odniesieniu do planowanego zakresu koniecznym jest przeprowadzenie postępowania środowiskowego, w tym uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub opinii właściwego organu stwierdzającego brak konieczności przeprowadzenia oceny ooś. Mając na względzie powyższe, należy pamiętać, że postępowanie środowiskowe dla przedmiotowego zakresu powinno być przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa z uwzględnieniem powiązań z innymi przedsięwzięciami i kumulowania się ich oddziaływań. W przypadku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, niezbędne będzie również uwzględnienie Stanowiska Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie konieczności uwzględniania szczegółowych celów ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 z dnia 5 sierpnia 2021 r.

Istotną kwestią w kontekście późniejszej aplikacji jest również konieczność takiego zaprojektowania infrastruktury, aby realizowała ona horyzontalną zasadę równości szans

i niedyskryminacji, w tym w szczególności dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, tj. zapewniała osobom tym, na równi z innymi osobami pełnosprawnymi, jednakowy dostęp do sprawiedliwego i pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia, na jednakowych zasadach. Zasada ta może być realizowana poprzez zastosowanie uniwersalnego projektowania oraz mechanizmu racjonalnych usprawnień. Są to narzędzia umożliwiające kompleksowe podejście do planowania i projektowania zarówno produktów, jak i odpowiedniego otoczenia, mające na celu promowanie społeczeństwa włączającego wszystkich obywateli, oraz zapewniające im pełną równość, oraz możliwość uczestnictwa. W tym celu warto skorzystać z rozwiązań i narzędzi dotyczących poprawy dostępności w obowiązujących już aktach prawnych, takich jak ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Ponadto, dostępne są również Wytyczne dotyczące zasad równościowych w funduszach unijnych na lata 2021-2027 wraz z załącznikiem nr 2. Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027 dostępne są pod adresem <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-dotyczace-realizacji-zasad-rownosciowych-w-ramach-funduszy-unijnych-na-lata-2021-2027-1/>.

Dodatkowo, w odniesieniu do kosztorysów, które mają być przedmiotem opracowania, należy zaznaczyć, że ich przygotowanie powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami regulującymi tą kwestię oraz umożliwiać późniejsze płynne rozdzielenie kosztów infrastruktury drogowej i transportowej na potrzeby przygotowania aplikacji.

Oprócz wyżej wskazanych zaleceń i wymogów należy uwzględnić również przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących zastosowania rozwiązań służących zwiększeniu dostępności transportu publicznego i mobilności dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz uwzględnienie wyników konsultacji w projekcie.

Reasumując, powyższe elementy powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w dokumentach związanych z wyborem wykonawców prac projektowych a w konsekwencji w opracowanej na potrzeby realizacji inwestycji dokumentacji projektowej. Pomocne w tym zakresie mogą być również przesłane pismem znak: FE-SR-I.040.6.4.2023 z dnia 8 marca 2023 r. kryteria wyboru projektów dla działania 3.1 Zrównoważona mobilność miejska.

Dodatkowo nadmieniam, że pracownicy Wydziału Funduszy Europejskich na bieżąco analizują treść zapisów dokumentów, które w perspektywie finansowej 2021-2027 będą decydujące w kontekście możliwości pozyskania środków zewnętrznych. Podobnie jak to się odbywało dotychczas, w przypadku pojawienia się dodatkowych informacji związanych z udzielanym wsparciem, które mogą mieć zasadniczy wpływ na zakres projektu, jak również regulujących kwestie formalne udzielanego wsparcia, niezwłocznie powiadomione zostaną wszystkie właściwe merytorycznie jednostki/komórki organizacyjne Urzędu, w tym także Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego w Lublinie.

**Zastępca Dyrektora
Wydziału Funduszy Europejskich**

mgr Grażyna Sych

(dokument w postaci elektronicznej podpisany
kwalifikowanym podpisem elektronicznym)